

ایمنی فرایند مبتنی بر ریسک و تعیین مناسب‌ترین شاخص‌های عملکرد برای آن

عباس آقابابائی^۱ احمد جعفرزاده افشاری^۲

شرکت پالایش نفت اصفهان

Abbas.aghababaei@yahoo.com



چکیده

شدت حوادث در صنایع فرایندی و خسارت قابل توجه ناشی از این حوادث، باعث مضاعف شدن اهمیت ایمنی فرایند در صنایع مذکور شده است. در دهه‌های گذشته همگام با تغییر رویکردها در موضوعات مختلف صنعتی، ایمنی فرایند نیز دچار تغییر شده است. امروزه توجه فراوانی نسبت به مقوله ریسک و روش‌های مبتنی بر ریسک جهت تدوین استراتژی‌های کاربردی در صنایع فرایندی، به وجود آمده است. ایمنی فرایند مبتنی بر ریسک به منظور تعالی ایمنی در صنایع فرایندی و با هدف رفع نواقص موجود در رویکرد‌های قبلی و با تاکید بر ۴ اصل کلیدی (شامل ۲۰ عنصر) ایجاد شده و تا کنون در هیچ یک از صنایع فرایندی ایران پیاده‌سازی نشده است. از دیدگاه ایمنی فرایند مبتنی بر ریسک، سطح ریسک خطرات موجود در صنایع فرایندی یکسان نبوده و لازم است که نسبت به شناسایی ریسک‌های بزرگ‌تر اقدام شود، با این رویکرد منابع گوناگون موجود در سازمان که اغلب محدود نیز می‌باشند به صورت بهینه و اثر بخش استفاده خواهند شد. اندازه‌گیری و پایش شاخص‌های عملکرد در این استراتژی بسیار مهم می‌باشد. این شاخص‌ها یک تصویر کامل از مفید و موثر بودن فعالیت‌های مرتبط با ایمنی فرایند ارائه می‌دهند و ضمن شناسایی شکاف‌ها و نقاط ضعف سیستم، راهنمای خوبی برای انجام اقدامات تکمیلی در راستای تعالی ایمنی فرایند خواهند بود. در این مقاله ضمن تشریح اصول ایمنی فرایند مبتنی بر ریسک، عناصر آن معرفی شده و ۱۰۵ شاخص عملکردی اعم از پیشرو و پسرو برای آن تعریف شده است. از شاخص‌های تعریف شده در این پژوهش می‌توان مناسب‌ترین‌ها را انتخاب کرده و در راستای بهبود ایمنی صنایع فرایندی از آنها استفاده نمود.

واژه‌های کلیدی: ایمنی فرایند، ریسک، تعالی ایمنی، شاخص عملکرد

^۱- دانشجوی کارشناسی ارشد دانشگاه شمال

^۲- استاد یار دانشگاه شمال